

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 9P/77/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221203979
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Vörösová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2221203979.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v mimosporovej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. P. A., G.. XX.XX.XXXX, K. XXX XX I. O. - K. O. XXX, dieťa rodičov - matka: C. V., G.. XX.XX.XXXX, K. XXX XX I. O. - K. O. XXX, otec: P. A., G.. XX.XX.XXXX, K. XXX XX O. - O. XXX, o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

„Súd dočasne upravuje styk otca s maloletým dieťaťom: K. P. A., G.. XX.XX.XXXX, tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým každú stredu od 17:00 hod. do 18:00 hod., cez vianočné sviatky dňa 26.12. od 16:00 hod. do 18:00 hod. a cez veľkonočné sviatky vo Veľkonočnú nedeľu od 16:00 hod. do 18:00 hod., a to v mieste bydliska maloletého za prítomnosti matky, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 9P/77/2021.“

II. Súd ustanovuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda za kolízneho opatrovníka pre maloleté dieťa: K. P. A., G.. XX.XX.XXXX, na zastupovanie v tomto konaní.

odôvodnenie:

1. Matka maloletého dieťaťa podala dňa 22.11.2021 osobne na tunajšom súde návrh na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha úpravy styku otca s vyššie uvedeným maloletým dieťaťom.

2. Matka vo svojom návrhu uviedla, že s otcom maloletého dieťaťa boli manželia, ktoré manželstvo však bolo rozsudkom tunajšieho súdu č. k. XXP/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX rozvedené, pričom ohľadne práv a povinností k maloletému uzavreli rodičovskú dohodu, v ktorej nechali styk otca s dieťaťom neupravený. Tento styk po rozvode prebiehal u matky v jej prítomnosti v čase podľa prania otca nepravidelne, neskôr na jeho návrh sa dohodli na fixnom termíne, že otec bude mať styk s maloletým dieťaťom každú stredu po práci, od 17:00 hod. do 18:00 hod. Otec však má v poslednom období požiadavky, že na Vianoce chce dieťa zobrať k sebe na 3-4 hodiny, s čím ale matka nemôže súhlasiť. Maloleté dieťa nie je na otca zvyknuté, ani ho nevolá otcom, hovorí mu ujo a aj otec sám seba spomína pred ním ako ujo. Ako ďalej matka uviedla, aj v čase, kedy ešte otec býval s nimi, sa veľmi o dieťa nestaral, stávalo sa, že prešiel vedľa kočíka, kde dieťa spalo, tak, že sa ani nepozrel do kočíka. Zvykol hovoriť, že dejiny sa opakujú a jeho s matkou otec zanechal, keď mal pol roka a aj on tak urobil - maloletý mal 6 mesiacov a 2 dni, kedy otec odišiel bez odôvodnenia, najprv povedal, že potrebuje 2 týždne na rozmyšľanie, ale už sa k nim nevrátil. Počas rozvodového konania na Štedrý večer v roku 2020 sa otec vlámal do garáže matky a odcudzil rôzne náradia jej otca, za čo sa proti nemu viedlo trestné konanie a bol za to aj odsúdený - dostal peňažný trest; svoj čin odôvodňoval tak, že len chcel vidieť svoje dieťa, ale matka mu ho neukázala, čo však nebola pravda, lebo deň pred tým bol u dieťaťa.

3. Ako matka ďalej dodala, maloleté dieťa ešte málo rozpráva, ale otec mu vôbec nerozumie, takže nevie, ako by sa chcel o dieťa postarať počas 3-4 hodín sám, ani dieťa ho až tak nepozná, že by s ním chcelo samo odísť. Otec sa pri návštevách dieťaťa s ním veľmi nekomunikuje, nejakým spôsobom sa s ním zahrá, ale aj to iniciuje vždy dieťa, nie otec. Starých rodičov zo strany otca dieťa vôbec nepozná, naposledy ho videli, keď malo 4 mesiace, odvtedy sa oňho nezaujímajú. Ako dodala, pri poslednej návšteve otca zistila, že je na ňom cítiť alkohol, čo nevesťí nič dobrého. Pri uvedenom stave sa rozhodla matka podať návrh na presné určenie styku otca s maloletým dieťaťom, a to pravidelne každý týždeň, ako aj samostatne na vianočné a veľkonočné sviatky za prítomnosti matky; keď bude maloleté dieťa väčšie a samostatnejšie, môžu sa dohodnúť aj na samostatnom styku bez prítomnosti matky.

4. Na základe vyššie uvedených skutočností sa matka domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa dočasne upraví styk otca s maloletým dieťaťom tak, že ten je oprávnený stykať sa s maloletým dieťaťom každú stredu v čase od 17:00 hod. do 18:00 hod., cez vianočné sviatky dňa 26.12. v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. a cez veľkonočné sviatky vo veľkonočnú nedeľu od 16:00 hod. do 18:00 hod., a to v mieste bydliska maloletého za prítomnosti matky. Ako prílohu matka predložila rodný list maloletého dieťaťa a kópiu zápisnice o hlavnom pojednávaní vo veci XT/XX/XXXX zo dňa 30.06.2021, na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok tunajšieho súdu vo matkou spomínanej trestnej veci otca.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 330 ods. 1 C.s.p. súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

12. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 31 ods. 1 zákona o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

15. Podľa § 31 ods. 2 zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

16. Podľa § 31 ods. 4 zákona o rodine na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

17. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Podľa článku 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

20. Podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

21. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút, ktorého účelom je neodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ak je to potrebné. Možno ho nariadiť, keď sú osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov, nakoľko pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy. Rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia. Dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia musí existovať v čase, keď o neodkladnom opatrení súd rozhoduje. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti je potrebné uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, pričom kľúčovým hľadiskom pri rozhodovaní súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je záujem maloletého dieťaťa.

22. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti na výchovu maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie si citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove maloletého dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách Dohovoru o právach dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi.

23. Po preskúmaní obsahu predloženého návrhu dospel tunajší súd k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, nakoľko je potrebné bezodkladne upraviť pomery

účastníkov konania, keďže absencia súdneho rozhodnutia tu poskytuje priestor pre možné konflikty medzi rodičmi, čo v konečnom dôsledku má prakticky vždy nepriaznivý dopad na maloleté dieťa. Vyhodnotiac návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia má tunajší súd za to, že v danom prípade sú naplnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne upraví styk otca s maloletým dieťaťom. Z podaného návrhu, ako aj z priebehu skoršieho súdneho konania, aj vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vyplýva, že daná otázka nebola v rámci schválenej rodičovskej dohody upravená, t. j. styk otca s maloletým dieťaťom nie je t. č. upravený a je ponechaný na vôľu rodičov.

24. Tunajší súd v danej veci dospel k záveru, že za účelom rešpektovania práva maloletého dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako i práva na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho styku maloletého dieťaťa s obidvomi rodičmi, aj za predpokladu, že títo nežijú v spoločnej domácnosti, je potrebné návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, pričom má za to, že nariadenie neodkladného opatrenia je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Obidvaja rodičia majú vo vzťahu k maloletému dieťaťu rovnaké rodičovské práva a povinnosti a je dôležité, aby bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dieťaťu obidvom rodičom, čo však v danom prípade možné nie je, pričom v záujme maloletého dieťaťa je nevyhnutné zachovať si vzťah aj k otcovi a tento vzťah naďalej aj rozvíjať. Tunajší súd tu poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá zdôrazňuje, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. V danom prípade absencia súdneho rozhodnutia o úprave styku poskytuje priestor pre možné konflikty medzi rodičmi, čo má nepriaznivý dopad na maloleté dieťa, pričom dlhodobá absencia otca pri výchove maloletého dieťaťa môže, so zreteľom na vek dieťaťa, spôsobiť aj odcudzenie.

25. Na základe vyššie uvedených skutočností a argumentov rozhodol tunajší súd tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia a neodkladným opatrením dočasne upravil styk otca s maloletým dieťaťom v rozsahu uvedenom v predmetnom rozhodnutí, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v rámci ktorého bude miesto pre komplexné preskúmanie danej otázky; vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, v ktorom dieťa nie je zvyknuté tráviť čas samostatne s otcom, však má tunajší súd za to, že k takémuto styku treba pristupovať citlivo a trpezlivo, pričom styk otca s dieťaťom je možné týmto neodkladným opatrením nariadiť iba v prítomnosti matky, a to aby dieťa spoznalo svojho otca viac a zvyklo si na neho postupne, inak nebude daný styk plniť svoj účel.

26. Ak ide o právny úkon medzi deťmi samými alebo o právny úkon medzi i len jedným z detí a hoci i len jedným z rodičov, nemôže dieťa zastupovať ani jeden z rodičov; preto treba dieťaťu ustanoviť podľa ustanovenia § 31 ods. 2 zákona o rodine opatrovníka. To isté platí, ak ide o konanie pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci. Tunajší súd na základe uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozhodnutia a ustanovil vyššie uvedenému maloletému dieťaťu, ako účastníkovi konania, za kolízneho opatrovníka v tomto konaní príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súd, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Proti výroku II. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Toto rozhodnutie je v časti nariadenia neodkladného opatrenia vykonateľné doručením.